

ผู้ยื่นไทย-ต่างชาติเดินทางจดทะเบียนรับความคุ้มครอง IP ในไทยต่อเนื่อง กรมทรัพย์สินทางปัญญาเผย ครึ่งปีแรก 2569 คำขอจดทะเบียนทะลุ 3.8 หมื่น

กรมทรัพย์สินทางปัญญาเดินทางเข้าขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงพาณิชย์ ในการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกลไกเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ SMEs โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี สุธรรมพันธุ์) ได้มอบหมายให้กรมฯ เร่งยกระดับระบบคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มจากนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ของผู้ประกอบการไทย ซึ่งสะท้อนผลสำเร็จผ่านสถิติการยื่นคำขอและการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่ขยายตัวต่อเนื่อง

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เผยว่า ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 (มกราคม - มิถุนายน) มีสถิติยื่นคำขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในไทย (เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตรการประดิษฐ์ อนุสิทธิบัตร และสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์) รวมสูงถึง 38,626 คำขอ เพิ่มขึ้นกว่า 7.75% จากช่วงเดียวกันในปี 2568 (35,848 คำขอ) ขณะที่สถิติรับจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในไทย ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 เพิ่มขึ้นทุกประเภท โดยกรมรับจดทะเบียนรวม 30,051 ฉบับ/รายการ เพิ่มขึ้นกว่า 12.24% จากช่วงเดียวกันในปี 2568 (26,775 ฉบับ/รายการ) สำหรับลิขสิทธิ์ แม้จะเป็นทรัพย์สินทางปัญญาเพียงประเภทเดียวที่ได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์โดยไม่ต้องจดทะเบียน แต่เจ้าของผลงานสามารถยื่นแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ไว้กับกรมได้ โดย 6 เดือนแรกของปี 2569 มีการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ 9,069 รายการ เพิ่มขึ้น 33.62% จากช่วงเดียวกันในปี 2568 (6,787 รายการ) โดยมีรายละเอียดคำขอจด/แจ้งข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญาแต่ละประเภท ดังนี้

1) เครื่องหมายการค้า ช่วง 6 เดือนแรกปี 2569 มีการยื่นคำขอ 28,507 คำขอ เพิ่มขึ้น 8.01% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (26,393 คำขอ) กลุ่มสินค้า/บริการที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพอนามัย การรักษาโรค และสมุนไพรที่ใช้ในทางการแพทย์ 3,405 คำขอ สะท้อนเทรนด์การค้าที่มุ่งตอบใจผู้บริโภคยุคใหม่ซึ่งให้ความสำคัญเรื่องการดูแลสุขภาพมากขึ้น (2) บริการด้านค้าปลีก การขาย และการตลาด 3,299 คำขอ (3) ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและความงาม 3,094 คำขอ (4) เครื่องมือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 2,366 คำขอ และ (5) ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพืช ธัญพืช เครื่องปรุงแต่งกลิ่นและรสอาหาร 2,025 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 56% และต่างชาติ 44% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) บริษัท ฟ็อกซ์ ฟอร์มูเลท จำกัด 166 คำขอ (2) บริษัท ไดมิตhec (ประเทศไทย) จำกัด 154 คำขอ (3) บริษัท บอร์น อโกรไซเอนซ์ จำกัด 149 คำขอ (4) บริษัท เอสทีเอ็ม อินเตอร์เทรด จำกัด 80 คำขอ และ (5) บริษัท มาสเตอร์ อโกรเทค จำกัด 64 คำขอ ซึ่งทั้ง 5 อันดับล้วนเป็นบริษัทด้านเคมีเกษตรครบวงจรของไทย ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ในช่วง 6 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 22,189 เครื่องหมาย เพิ่มขึ้น 5.91% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (20,951 เครื่องหมาย)

2) สิทธิบัตรการประดิษฐ์ ช่วง 6 เดือนแรกปี 2569 มีการยื่นคำขอ 4,299 คำขอ เพิ่มขึ้น 4.47% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (4,115 คำขอ) กลุ่มนวัตกรรมที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก

ได้แก่ (1) ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพ เช่น ยาเคมีสังเคราะห์ ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร และเวชภัณฑ์ทางการแพทย์ 562 คำขอ สะท้อนให้เห็นว่านวัตกรรมด้านสุขภาพยังคงเป็นสาขาสำคัญที่มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง (2) นวัตกรรมด้านการสื่อสาร เช่น ระบบสื่อสารและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ เทคโนโลยีเครือข่ายไร้สาย ระบบรับ-ส่งข้อมูล ความเร็วสูง และอุปกรณ์สื่อสารอัจฉริยะ 380 คำขอ (3) นวัตกรรมแอนติบอดีและยาชีววัตถุ เช่น แอนติบอดีเชิงรักษา วัคซีนชีววัตถุ และผลิตภัณฑ์ชีวเภสัชภัณฑ์ 195 คำขอ (4) อุตสาหกรรมแมโครโมเลกุล เช่น พลาสติก เรซิน 126 คำขอ และ (5) เทคโนโลยีชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับแอนติบอดีเอนไซม์ 102 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 13% และต่างชาติ 87% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก เป็นผู้ยื่นต่างชาติทั้งหมด ได้แก่ (1) บริษัท โตโยต้า จีโดชา คาบูชิกิ ไคชา จากญี่ปุ่น 139 คำขอ (2) บริษัท ควอลคอมม์ อินคอร์ปอเรเตด จากสหรัฐอเมริกา 136 คำขอ (3) บริษัท นิปปอน สตีล คอร์ปอเรชั่น จากญี่ปุ่น 78 คำขอ (4) บริษัท เจเอฟอี สตีล คอร์ปอเรชั่น จากญี่ปุ่น 63 คำขอ และ (5) บริษัท ซินเจนต้า ครอป โพรเท็คชั่น เอจี จากสวิตเซอร์แลนด์ 56 คำขอ ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนสิทธิบัตรการประดิษฐ์ ในช่วง 6 เดือนแรก ปี 2569 อยู่ที่ 2,887 ฉบับ เพิ่มขึ้น 20.49% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (2,396 ฉบับ)

3) อนุสิทธิบัตร ช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 มีการยื่นคำขอ 2,641 คำขอ เพิ่มขึ้น 13.10% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (2,335 คำขอ) กลุ่มนวัตกรรมที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) อาหารและเครื่องดื่ม ครองอันดับ 1 แบบทิ้งห่างที่ 282 คำขอ (2) ยาสมุนไพร 137 คำขอ สะท้อนความสนใจด้านสุขภาพ และการนำองค์ความรู้ด้านยาไทยแบบดั้งเดิมมาพัฒนาต่อยอดเชิงพาณิชย์ (3) ระบบสื่อสารและอุปกรณ์ส่งสัญญาณ และการจัดการสารสนเทศ 133 คำขอ (4) อุปกรณ์ทางการแพทย์ 88 คำขอ และ (5) เทคโนโลยีชีวภาพที่เกี่ยวข้องกับแอนติบอดีเอนไซม์ 52 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 94% และต่างชาติ 6% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก เป็นสถาบันการศึกษาไทยทั้งหมด ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 96 คำขอ (2) มหาวิทยาลัยบูรพา 71 คำขอ (3) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 64 คำขอ (4) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 60 คำขอ และ (5) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 58 คำขอ ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนอนุสิทธิบัตร ในช่วง 6 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 1,345 ฉบับ เพิ่มขึ้น 45.41% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (925 ฉบับ)

4) สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 มีการยื่นคำขอ 3,179 คำขอ เพิ่มขึ้น 5.79% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (3,005 คำขอ) แบบผลิตภัณฑ์ที่มีการยื่นขอรับความคุ้มครองมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) ลวดลายผ้า 424 คำขอ (2) บรรจุภัณฑ์ 283 คำขอ (3) รถยนต์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง 279 คำขอ (4) เครื่องประดับ 255 คำขอ และ (5) อุปกรณ์ก่อสร้าง 178 คำขอ โดยมีสัดส่วนผู้ยื่นคำขอ คนไทย 60% และต่างชาติ 40% สำหรับผู้ยื่นคำขอมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 114 คำขอ (2) มหาวิทยาลัยบูรพา 65 คำขอ (3) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 59 คำขอ (4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี 58 คำขอ และ (5) บริษัท บีอีจีเอ กันเทนเบิร์ก-ลอยซ์เทิน เคจี ในธุรกิจอุปกรณ์ให้แสงสว่างจากเยอรมนี 53 คำขอ ทั้งนี้ ตัวเลขการจดทะเบียนสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ ในช่วง 6 เดือนแรกปี 2569 อยู่ที่ 3,630 ฉบับ เพิ่มขึ้น 45.03% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (2,503 ฉบับ)

5) ลิขสิทธิ์ ช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 มีการยื่นแจ้งข้อมูล 9,069 ผลงาน เพิ่มขึ้น 33.62% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันในปี 2568 (6,787 ผลงาน) ผลงานที่มีการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์มากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) วรรณกรรม เช่น งานนิพนธ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 3,675 ผลงาน (2) ศิลปกรรม เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ 2,576 ผลงาน (3) ดนตรีกรรม 2,024 ผลงาน (4) โสตทัศนวัสดุ 394 ผลงาน และ (5) สิ่งบันทึกเสียง 240 ผลงาน สัดส่วนผู้ยื่นแจ้งข้อมูล ผลงานลิขสิทธิ์ คนไทย 99% และต่างชาติ 1% สำหรับ ผู้ยื่นแจ้งข้อมูลมากที่สุด 5 อันดับแรก เป็นสถาบันการศึกษาไทยทั้งหมด ได้แก่ (1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 159 ผลงาน (2) มหาวิทยาลัยมหิดล 143 ผลงาน (3) มหาวิทยาลัยทักษิณ 129 ผลงาน (4) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน 71 ผลงาน และ (5) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม 70 ผลงาน ทั้งนี้ ลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์ โดยไม่ต้องยื่นจดทะเบียนกับกรม สกิดีดังกล่าวจึงไม่สามารถสะท้อนภาพรวมของงานสร้างสรรค์ไทยได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม กรมจะเดินหน้าส่งเสริมให้ศิลปินนักสร้างสรรค์เห็นความสำคัญของการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์กับกรม เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงเบื้องต้นในการแสดงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในกรณีที่เกิดข้อพิพาท รวมทั้งเป็นช่องทางให้ผู้อื่นสามารถเข้าถึงผลงานและติดต่อขอใช้ประโยชน์งานลิขสิทธิ์นั้นได้ง่ายขึ้น

นางอรมน เสริมว่า สกิดีในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2569 สะท้อนแนวโน้มการใช้ระบบทรัพย์สินทางปัญญาที่เติบโตในทุกมิติ โดยเครื่องหมายการค้ายังคงเป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีการยื่นคำขอสูงสุด ขณะที่อนุสิทธิบัตรและสิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีอัตราการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นกว่า 45% ส่วนการแจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ขยายตัวกว่า 33% แสดงให้เห็นว่าทั้งภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา และผู้สร้างสรรค์ต่างให้ความสำคัญกับการคุ้มครองและบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น กรมฯ จึงจะเดินหน้ายกระดับประสิทธิภาพการพิจารณาคำขอและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง พร้อมส่งเสริมการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน และสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมของประเทศอย่างยั่งยืน